

ژن له رۆمانی "چریکه و تاریکستانی سالیه سپیه کان"

لهیلا عهنايهت زاده
(سه قز)

پیاواندا بوونیان ههیه، تهناهت له هه ندیکیشیاندا شونیتیکی بنه رته تیان ههیه، به لام که متر له ده لاقه ی زهینی ژنانه وه چاو له جیهان کراوه. لیره دا ده مانه وی بزانی له و شونینانه ی به پیتی گوتاری زال، گوزارشت له ژن و ژن بوون کراوه، ژنان چونا و چون پیشان دراون؟ نایا گوتاریک که چیرۆک تییدا سه ری هه لداوه، به ره مهینه ره وه ی ئایدیۆلۆژی جنسیه تی زال؟ یان نه و ئایدیۆلۆژییه جنسیه تییه زال به ره و رووی ره خنه و گومان ده کاته وه و هه لوتیستیکی رووخینه رانه ی هه یه و پیتناسه یه ک له ژنیکی جیاواز له و ئایدیۆلۆژییه زال ته ئاراسته ده کات؟

ئه م وتاره له چوارچیه ی ره وش ی چۆنیه تی گراندد تیوری ده گونجی و له چه مک و وشه گه لی باو له خویندنه وه ی گوتاری و کۆمه لناسی فیمینستی که لکی وهرگرتوه و چه ند تیم (Theme) ی سه ره کی به ده سته وه داوه که بریتین له:

۱- جهسته ی به ئۆیژه کراو، یان سووژه یه کی شوپشگیتر:

ژن له رۆماندا ده بی به جه سته یه کی پرووت و جگه له چه ند شونیتیکی که باس له خۆراگری چه ند کاره کته ریکی ژنی ناو رۆمان ده کریت، ئیتر پیاوه لدان به جه سته ی ژنانه و به رده وام لایه نی جه سته یی، جوانی، رواله ت و به ژن و بالای زه ق ده بیته وه.

له چیرۆکی په یکه ری پاشا، به دبعه خان که ده وتری

"مه به ست له ئه ده بیات، هه ول و خه باتیکه بو گه یشتن به ناگهی، تیگه یشتن له حه قیقه ت و نازادی مرۆف"

"سارتر"

رۆمان وه ک جوړیک له جوړه کانی ئه ده بیات، ریگا به زمانه جیاوازه کۆمه لایه تییه کان ده دات و ده کری گوتیستی قسه گه لی په راویز خراو و بنده سته ی کۆمه لگا بین، له رۆماندا هه ر کام له که سایه تییه کان زمان و قسه ی باکراوندی کۆمه لایه تی خو یان راده گوین، هه ره ها له رۆماندا گوتاره جیاوازه کان سه ره لده دن و ده رده که ون و هه ر گوتاریک له ناو خویدا دالیک، یان چه ند دالی ناوه ندی جیگیر ده کات که هه ندیک جار له چوارچیه ی جوړیک له حه قیقه ت دیاری کراون و به پیتی سووژه، یان ئۆیژه بوونیان، مانای جیاواز به خو ده گرن، زۆریه ی گوتاره سیاسییه کان یه ک دالی ناوه ندیان هه یه و هه ول ده دن داله سه رئاوییه کانی تر له ده وری خو یان کۆیکه نه وه، له ناو گوتاره کاند، گوتاری ناسیونالیسم له م بواره دا سه رکه و توتر بووه، گوتاریک که ده ست به سه ر گشت داله کانی ده وریه ی خو ی داده گری.

له م رۆمانه شدا گوتاری زال: نه ته وه خوازی، نیشتمان په ره وه ری و خه باتی کوردییه و له م ده لاقه وه نووسه ر ده روائیته چه مک و باه ته کان که یه کیک له و چه مکانه ژنانن.

ئه گه ر چی ژنان له زۆریه ی رۆمانه نووسراوه کانی

ژنیکی ئاقل بوو، بهلام "دهیویست له ناو ئەو هه‌موو کچه جوان و سپی و سه‌وز و بالابه‌رز و هه‌موو جوهره، که‌یخسرهو دلی کچیک بگریت و ناشق بی".

یان له سه‌ردانی چریکه له زیندان "چریکه قاقای ده‌کیشا و ئەمیش مه‌راقی چاوه مه‌یلهو کال و گه‌وره گه‌وره‌کانی بوو، لووته راست و ریکه‌که‌ی و لیوه ئال و جوانه‌کانی ببوو که ده‌تگوت کاری نه‌قاشیکی ناشقه" و له جی جی تردا ئەمانه دوویات ده‌بنه‌وه.

"بۆ ئەو هه‌موو ناسک و زه‌ریف بوونه خودایه"
"ددانی سپی و سپی و لیوی گه‌ش گه‌ش ده‌توت به‌فریکی ناز و سکلئیکی گه‌شاوه‌یه"

"ماریا دوو چاوی گه‌وره و مه‌یلهو خومار و گه‌ردهن کێل و بالایه‌کی ده‌سته و نه‌ختی گوشتن، سیمایه‌کی سپی و دوو لیوی یاقووتی گه‌شاوه و گوشتن"

رۆل و کرده‌وه‌یه‌کی شو‌رشگێڕانه له‌م ژنانه ره‌چاو ناکرێ و ژنان ته‌نیا به‌ پێی تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی جه‌سته و ئەویش جه‌سته‌یه‌ک که له‌ به‌ستینی خێزان و فه‌زای ناو مال قه‌تیس ماوه و له‌ پانتایی گشتیدا ونه، لی‌ره‌دا دۆخی سووژه‌یی له‌ ژنان ده‌گێردێ و به‌ شپۆزی به‌رکار له‌ ژن ده‌روان و زیاتر جه‌سته‌ی ژن و ئەرکه نه‌ریتییه‌کان به‌رچاوه، نه‌ک خه‌بات و شو‌رشیک که لێی چاوه‌روان ده‌کریت.

ژن هه‌رچه‌نده خۆی له‌ گه‌ل ئایدیۆلۆژی به‌ریاسدا ریک بخت، ته‌نیا و ته‌نیا وه‌ک جه‌سته ده‌بینرێ و له‌ باشترین حاله‌تدا پاشکو و په‌یوه‌ست کراویکه به‌و ئایدیۆلۆژییه، که‌واته ژن له‌ پیکه‌اته‌یه‌کی پی‌اوسه‌روه‌ریانه‌ی ناسیۆنالیستییدا تهاوه‌ته‌وه و بزهر بووه و به‌ پێچه‌وانه‌ی پی‌اوانه‌وه وه‌ک داهینه‌ریکی چالاک و ئازاد و به‌رپرس نه‌هاتوه‌ته به‌ره‌ی خه‌بات و تیکۆشانی نه‌ته‌وه‌یییه‌وه. وه‌ک ده‌وتری: "پامووره زانیسووی که زۆر کات به‌ سه‌ر ئە‌لماسیکی تیرژدا ده‌رۆن و تووشی زیندان، ئازار و ره‌نگه مه‌رگیش بی، به‌لام وه‌ک ماسی خۆی فری دابوووه ناو ژبانی ئەو".

ژنی به‌رسازکراو له‌م گوتاره‌دا، رۆلئیکی کۆمه‌لایه‌تی و سیاسی چالاکي نییه و له‌ په‌راویزی کرده‌ سیاسییه‌کانی پی‌اودا ده‌ژی، ئە‌گه‌رچی چاوه‌روانی بوونی سووژه‌یه‌کی شو‌رشگێڕی ژن وه‌ک چریکه ده‌کرێ، به‌لام گشت خه‌باتی چریکه کورت ده‌بیته‌وه به‌مه‌ی که ئەو چه‌نده به‌ جه‌رگ و نه‌ترسه، ئە‌گه‌رچی کرده‌یه‌کی سیاسی نواندوووه و وه‌ک ده‌وتری له‌ مه‌سته‌راوه‌کانی قوتابخانه‌ دروشمی خراپی نووسیوه، به‌لام خۆینه‌ر به‌رده‌وام له‌گه‌ل ئەم پرسیاره‌ رووبه‌روو ده‌بیته‌وه که کچی وه‌ک چریکه، تاوانی چی بوو؟ ته‌نانه‌ت خه‌باتی چریکه‌ش ده‌که‌وێته‌ سێبه‌ری

دوکتۆر ناگری باوکییه‌وه و ده‌وتری: "تاوانی چریکه ته‌نیا ئە‌وه‌یه رقیان له‌ باوکیه‌تی".

به‌م جوهره چریکه له‌ سووژه‌یی سیاسی داده‌مالرێ و وا دیاره ژنیکی بۆی نییه هه‌لوێستیکی سیاسی سه‌ره‌خۆی هه‌بیت و ئەم ویتایه ئاراسته ده‌کریت که پی‌اوان له‌ ناوه‌ندی خه‌باتدا بوونیان هه‌یه، نه‌ک ژنان، که‌چی به‌ پێچه‌وانه‌وه پی‌اوانی ئەم رۆمانه سووژه‌یه‌کی شو‌رشگێڕن و به‌ ته‌واوی له‌ گه‌ل جه‌وه‌هه‌ری ره‌هایی و رزگاربووندا ریکه‌وتون. بۆ نمونه کاتیکی دوکتۆر ناگری ده‌لێت: "ژبان یانی خه‌بات له‌ رووخاندنی خۆته‌وه ده‌ست بی ده‌کا هه‌تا دیکتاتۆره گه‌وره‌کان".

له‌ شو‌رتیکی تردا: "من هه‌رگیز ناشقی مه‌رگ نه‌بووم، من ناشقی ژبان و ئە‌وینداری هه‌ستان و ژبان‌ه‌وه بووم".
که‌چی ژن ته‌نیا ئە‌و ئازادییه به‌ پی‌رۆز ده‌کات و له‌ زمانی گۆله‌هاری ژنی گۆزانه‌وه ده‌وتری: "ئازادی له‌ تێمه و له‌ تو و ته‌نانه‌ت هه‌موو شتیکی ئە‌و دنیا پی‌رۆزتره".

به‌ واتایه‌ک رۆلی ژن له‌ بری ئە‌وه‌ی راشکاوانه‌ ده‌برینی خودیکی شو‌رشگێڕ بی، قه‌بوولی دۆخی پێشهاتوو و ته‌سلیم و ره‌زایه، ته‌نانه‌ت دواي کۆژرانی کانیه‌ گۆله‌هه‌ر به‌ چاوی پرپر له‌ گریان و خه‌فه‌ت ده‌لێت: "ئازادی گۆران گیان له‌ مه‌رگی کانیه‌ی ئازیزی من و تو و هه‌زاران کانیه‌ی تریش پی‌رۆزتره".

به‌لام کۆمه‌لگا به‌ گشتی سه‌رقالی خه‌باتیکی پێناسه‌خو‌ازانه‌ی نه‌ته‌وه‌یییه که هه‌م پی‌اوان و هه‌م ژنانیش

له خو ده گری و ژنانیکی زور بوون که ههولیان بو که لکه نه تهوه ییبه کانیان داوه و ته نیا رۆلێکی پاسیقیان له کارزاری کۆمه لایه تی - سیاسییدا بو سه ندنه وهی مافه زه و تکراره کانیان نه بووه .

۲- ژن و که مینه ی بن و پنه:

جنسییه تی ناسیونالیزم و هیما و ما که کانی ناو ناسیونالیزم پیاوانه ن، له م گوتاره دا پیاوا به تی ناوه ندی تی هیه و ژن و جهسته ی خاوی نی ژنانه ده بیته به کیتک له هیما کانی نه و گوتاره و ژنان له ژیر ناوی ناموسدا پیناسه ده کری ن. کاتیک ژنانی کۆمه لگا وه ک هیما ی ئابرو و ناموسی نه ته وه یه ک، یان که مینه یه کی زمانی و ره گه زی له بهر چا و ده گیری، ژن له شوینی ناموس / نیشتماندا واقع ده بی و کرده ی شو ر شگێرانه ی له ده ست ده دا و ته نیا رۆلی پشتیوان و چا و دێری کار ده گێرێ، چون پاراستنی نه ریته کان به کیتک له بنه ما سه ره کبیه کانی گوتاری ناسیونالیزمه، چیرۆکه کان و کاره کته ری ژنانی ناو نه م رۆمانه، له پامووره و چریکه وه بگه تا زارا و گولبه هار و ژنانی تریش پشتیوانی له پیاوان و نه و گوتاره ده که ن که سه ره به نه ون.

ناسیونالیزمی به ریاس، به ساز کردنی یه ک ئیماژی تایبه ت له ژنان، نه وان ده کات به نامرازیک بو پته و کردن، ناساندن، گه یشتن و دهسته بهر کردنی مه بهسته کانی خو ی. له م رۆمانه دا بهرده وام و پنا یه کی پاک و خاوی ن و بی خه وش ی ژنانی کورد ئاراسته ده کری، ته نانه ت کرده نابه جی و فی لبا زانه ی نه وانیش به چاکه و بی و پنه پیشان ده درێ. وه ک نواندنی به دیعه خان دایکی که یخسره و پاشا به و پنه ی ژنیکی ئاقل که خو پندن و خو پندنه وه ی کوره که ی به نه خو شی ناو ده بات و بو چاره سه رکردنی نه و نه خو شیه کوره که ی ده خاته ناو پوله کچانی جوان و شو خوشه نگه وه تا به کیتکیان هه لپه ژیریت.

به م جو ره له ژیر ناوی ئابرو و پاراستنی نه و، جوانترین و با شترین و پنه ی ژنان ئاراسته ده کری، له چیرۆکی "ماریا، شاژنیکی شاری بتلیس" جو رتیک ژنی ئایدیال و جیگای ریز و پنا ده کات که ده خرپته خزمه تی نه و رو خساره پاک و خاوی نه ی ده یه و پت ئاراسته ی بکات و سه ره رای نه وه ی له روانگه ی سه لاهه ددین پاشا وه، ماریا و بریقانی کچی، وه ک دوو که سی کرده ده بیترین تا سه ره سه ودا کردنی ئابرو و ده رۆن، به لام نه و رو خساره بی خه وشه له ژنان ناروشینرێ و وه ک ماریا ده لیت: "وام ده زانی که ده توانم جوابت بده مه وه، به لام به مه رگی بریقان و ئارامۆی کورم و به قه بره که ی وه ستا سما یل، ناتوانم و بو قه ره که ت دهستم لی رابگره و من ژنیکی بی ئابرو و نیم و سووکایه تیم پی مه که".

له م ویناسازییه دا، ژنان بی هیچ پیاچو نه وه، سه رکۆنه کردن و بی مه یلی به و ژیا نه یه ک شتو به یه دا به دی ده کری ن، وه ک رۆمان ده لیت ماریا "هه موو په لکه کانی به لای نه و مندالانه وه سی سی کرد، هه ر دوو کیانی پیگه یاند و ئیستاش خودا نه کا قسه یه کی بیته وه سه ره، نه و شاژنه".

هه ر بو یه به بیانوی پاراستنی گوتاری زال، بهرگری له گشت نه ریته نابه جیه کان ده کری ت و چپوی ئابرووی نه ته وه هه لده گیری و گشت که مو کور تی و کیتشه کۆمه لایه تی و کولتوو ریبه کان نابینرین، مه گه ر نه وه ی که کیتشه که له ده سه لاتی سه ره ده سه ته وه سه رچا و دی گرتی، بو نمونه ها و سه ره گیری وه ستا سما یل له گه ل کچیکه ته مه ن سیزده، یان چوارده سالان، نه ک ته نیا سه رکۆنه نا کری، به لکو به خو شه و یستیش هه ژمار ده کری.

به م جو ره یه ک گوتاری تاک ده نگ و یه ک رو خسار له نیشتمان ئاراسته ده کری که ده بی خواسته کانی ژنانیش هه ر هه مان خواسته نه ته وه ییبه کان بی ت، نه گه ر به پی چه وانه ی نه وه بجو لپه نه وه، به ره و رووی نار ده زایی ده بنه وه، وه ک نه وه ی دو کتۆر ئاگری له پامووره تووره بو بو و و تبووی "خو له سه ره دزی نه گیرا وه، مالی خه لکمان نه خوار دو وه و دیواری فه قیر و هه ژار مان نه بر بو و و به دووی بی ناموسی نه که و تووین، نه ی نه و گریانه له چیه ؟ ده ته وی سه رکۆنه م بکه ی و مه حکو و می شم بکه ی له جیتی قازیبه کان، له خو شی خو م لی ره م". که ده لینی دو کتۆر ناگری له به ره ی خه باتکار و چالا کیتی بواری سیاسه ته و پامووره له ده ره وه ی نه و تابلۆیه که ئا و سه رکۆنه ده کری.

۳- جهسته وه ک با به تیکه سیاسی:

له وه ها دۆخیکی وه ک کوردا هه موو شتیکی، ته نانه ت جهسته ی ژنانه ش بو هه ر دوو گوتاری ده سه لاتی سه ره ده ست و نه ته وه ی بنده ستیش به سیاسی ده کری. له گوتاری بنده ستدا، نیشتمان وه ک په یکه ر و جهسته یه کی ژنانه ده بی نرێ و ده سه ته واژه گه لیک وه ک دایکی نیشتمان و ولاتی دایکی و زمانی دایکی و پنا که ری په یکه ری ژنانه یه و وه ک زه عیفه و ناموسی یه ک نه ته وه که نه رکی سکوزا و په ره ره ده کردنی یه ک به ره ی له نه سه تۆبه و ده بی بیاریزری و بهرگری لی بکری، له م گوتاره دا بنده ست ناسنامه یه کی دوو لایه نه له ژنان ساز ده کات که له یه ک لایه وه ناسنامه یه کی تا را ده یه ک مو دیرن به ژنان ده به خشی که ده بی سه ره خۆ و له سه ره پی خویان بن و له لایه کی تریش که سی که ده بی فی ری ملکه چی بی و له و سنو ره ی بو ی دیاری کرا وه، پی شتر نه چی.

له گوتاری سه ره ده ستیشدا جهسته ی ژن، به تایبه ت کۆنه ندایه جنسی، وه ک با به تیکه سیاسی ده بی نرێ و

ههول بۆ تیکشکاندنی دهری، دهسهلات له ههستیاری بوونی کۆمه‌لگا سه‌بارهت به ناموس ئاگاداره و به شتیوازی نامرازی که لکی لی وهرده‌گری و به بۆچوونی خویان به بی ئاپروو کردنی ژنان له ریگای تیکشکاندن و سووکایه‌تی کردن به جهسته و به دهستدریژی کردنه سهر ژنان له به‌ندیخانه‌دا، گشت حزه‌کان و کۆمه‌لگا بی ئاپروو ده‌کری، چون ئهم ژنانه ئاپروو و ناموس و شه‌رفی کۆمه‌لگان، ئهمه پیشانی ددا که چۆن هاودهست بوونی نه‌ریتی پیاوسالار له‌گه‌ل دهسه‌لاتی ده‌ولهت ده‌توانی هه‌ره‌شه‌یه‌ک بیت بۆ ژبانی سیاسی ژنان.

که دهسه‌لاتیش پیاوان ده‌نیرتته لای کچانی پاکیزه و باکره و ده‌ستدریژی ده‌کاته سه‌ریان، ئیتر کچیه‌تی نه‌ک باه‌تیکی بیولۆژیک، به‌لکو شتیوازیکی کۆمه‌لایه‌تی-سیاسی به خۆ ده‌گریت، مه‌به‌ستیش له‌م ده‌ستدریژیانه، سه‌ینه‌وه‌ی که‌سایه‌تی و ناسنامه‌ی که‌سی ژیر ته‌شکه‌نجه‌یه و ده‌یان‌ه‌وی که‌سایه‌تی خۆراگر تیک بشکین و له‌و ریگایه‌وه کۆمه‌لگای بنده‌ست کۆنترۆل بکه‌ن و به‌م کرده دۆندانه‌یه گشت ئیراده، بوون و چاره‌نوسی ژنان کۆنترۆل بکه‌ن.

ته‌شکه‌نجه‌ی جنسی، سزایه‌کی هیتامینه به‌رانبه‌ر به ژنانی خه‌باتکار که بویری لادانیان له رۆلی سه‌قامگیرکراو بووه و به‌پرسیار بوون و دهسه‌لاتیان به‌هه‌رووی پرسیار کردۆته‌وه.

ئهم ده‌ستدریژی کردنه سهر چریکه و هه‌زارانی وه‌ک ئه‌و، هیرشکردنه سهر گشت بایه‌خ و شه‌رفی کۆمه‌لگایه که ژن وه‌ک راگۆزهری فه‌ره‌نگ و هیتامی ناموسی کۆمه‌لگا له به‌ر چاو ده‌گری.

که چریکه به تاوانی دروشم نووسین له سهر دیواری مه‌ستراوه‌کانی قوتابخانه، قولبه‌ست ده‌کری و پیش کۆژرانی کاتیک ته‌نیا ۱۴، یان ۱۵ سالی بووه، ئهم ده‌ستدریژییه ته‌زمون ده‌کات و له سوورمستیکی تووک سیم ماره ده‌کریت و رووداوه‌که به‌م جۆره ده‌گیردیتته‌وه: "ئه‌وه زاواتانه و پیش پاک‌کردنه‌وه‌ی له‌م برا دیندار و به ئیمان ماره کراوه که به کچی نه‌مری و نه‌چنی بۆ به‌هه‌شتی حه‌ق ته‌عالا و با ئه‌ویش گلاو نه‌که‌ن".

له دواي ئهم کاره‌ساته پامووره جیا له کزه و سوۆزی دایکایه‌تی، به‌زبایی به دوکتۆردا دیتته‌وه. چون ئاگری به دوو لاوه ده‌دۆریت. ههم وه‌ک هه‌ست و سوۆزی به‌رانبه‌ر به چریکه‌ی کچی و هه‌میش ناموس و نیشتمانی که کچ هیتامیه‌تی.

له شۆینی تریشدا نووسراوه: "دوکتۆر ئه‌وه‌ی شیتی کرد، ههر گۆله باران نه‌بوو- جا وه‌ره ئه‌و منداله پیش

ئه‌وه‌ی بی ره‌حمانه بیانکۆزی، له که‌سیان ماره بکه‌نه لا، هه‌تا به کچی نه‌مرن، نه‌چن بۆ به‌هه‌شتی خودا".

یان ئاماره به‌مه ده‌کری: "ئه‌وان دوو جار مردوون- جاریک ئه‌وه‌ی، جاریکیش ئه‌وه‌ی که ورچی-به‌راز و شته‌یان کردوونه لا، چۆن دیتۆکیان کردۆته لای مندالیکی، مه‌گه‌ر چریکه ئه‌و شتانه‌ی ده‌زانی، داخۆچ ره‌نجیکی کیشاوه".

لیرده‌ا سه‌ره‌رای هه‌موو ئه‌و ئیش و ئازارانه‌ی پامووره و دوکتۆر ئاگری و گشت که‌سوکاری ئه‌و که‌سانه‌ی ته‌زمونی وه‌ک چریکه ژباون، ده‌بی جهسته له باه‌تیکی پاسیقه‌وه که دهسه‌لات ده‌ستی به سه‌ردا گرتووه، بکری به باه‌تیکی سیاسی و له‌م پرۆسه‌یه‌دا کۆمه‌لگا وه‌ک به‌نداویکی گه‌وره له به‌رانبه‌ر ئه‌و کرده وه‌حشیانه‌دا بوه‌ستی و ئاوه‌ژووی ئه‌و تیروانینه نه‌ریتییه، ئه‌و باه‌ته بکات به تووره‌یه‌کی گشتی به‌رانبه‌ر به دهسه‌لات و جهسته رۆلی خۆراگری و به‌رخۆدان بگریته خۆی و تی بکات که ئهم ژنانه نه‌ک وینای بی ئاپروویی که هیتامی خۆراگرین و بن به قاره‌مانی ناو بزوتنه‌وه و بازنه‌ی خه‌بات، چون چریکه و که‌سانی وه‌ک ئه‌و خۆراگرییه‌کی بی وینه‌یان بووه.

۴- کارگری ژنان، یان پیاوانه‌ندیتی:

ههر رووداویکی ناو چیرۆکه‌کان پیه‌ندییه‌کی نه‌پجراوی له‌گه‌ل شوین و ده‌قه‌ریکی تایبه‌ت هه‌یه و شوینه‌کانی رۆمان دابه‌ش ده‌کرین به شوینی ناوما‌ل و شوینه‌کانی تر، وانا ههر شوینیکی جگه له ناوما‌ل.

له‌م رۆمانه‌دا شوینی تایبه‌ت به ژنان، ناوه‌وه‌ی ماله و له گۆشه‌نیگایه‌کی نه‌ریتی که زاله به سه‌ر رۆماندا و ژن و رۆله‌کانی ئه‌و، هه‌مان شتن که کولتووریکی پیاوسالار دایرشتوون و ژنان زیاتر کارتیکه‌رن و پیاوانن که له ناوه‌ندی فه‌زاکانی تردا بوونیان هه‌یه.

ههر چه‌نده هه‌ول دراوه ژنان وه‌ک ته‌ستوونیک بۆ مانه‌وه‌ی پیاوان و کۆله‌که‌ی خه‌بات سه‌یر بکرین، وه‌ک ئه‌وه‌ی دوکتۆر ئاگری به پامووره ده‌لیت: "منیش له سایه‌ی تۆه هه‌رگیز نامه‌وی پاله‌وانیکی دۆراو و شکاو بم"، یان ده‌لیت: "تۆ ته‌ستوونیک به‌رز بووی به قه‌د بالایی مه‌رگ، مه‌رگی چریکه و خۆت داوه‌ته به‌ر ره‌هیل و ناھیلی دارمی و من هه‌پروون به هه‌پروون بم".

له شوینی تریشدا باس له‌وه ده‌کات که "خۆش‌حالم کچی ئاوات په‌روه‌رده کردووه شیره ژن"، به‌لام ده‌بینین که پامووره، چریکه‌ی له بوونی هه‌ندیک پرسیاری مه‌ترسی دار ترساندووه و پیتی ده‌لیت: "تۆ چت له‌م شتانه داوه کچم، باوکت ئهم شتانه بزانی، ده‌زانی چه‌نده ناره‌حەت ده‌بی، تازه کوا باوکت ته‌مانه‌ی له بییر ماوه" که ئهمه

دهسه لمینتی فهزای خهبات فهزایه کی پیوانه یه و وهک ژنیک چی له و پرسیارانه داوه و بۆ ژنان گه یشتن به پیناسه یه کی جیاواز بوونی نییه و که سایه تی ئه وان له ژیر کاریگه ری ئه و ئه رکه نه ریتیانیه که پیتیان راسپیر دراون.

ههروه ها ئه گه ر چی سیمۆن دبووقوار ده لیت به خته وه ری هاوسه نگی نه گۆری و نه جوولان نییه، به لکو ریکه وتن و به ره و پیتش چونه له ریکای ئه و کار و پرۆزه گرینگانه ی وا هه ر سووژه یه ک له و سوونگه یه وه ریکه یه ک به ره و نازادی ده دۆزیتته وه، به لام دیسان جگه له فهزای خهبات، ئه مه پیوانن که له فهزای خویندنه وه و نووسینیشدا پیتشه ننگ و به ره هم هینان کرده وه یه کی پیوانه یه.

ئه گه ر چی تا کۆتایی رۆمان چاوه پروان ده کری وینا یه کی جیاواز تر له ژن پیشان بدری که رۆلی گیرانه وه ی به سه رهاته کانی دوکتۆر ناگری بگری، به لام ئه و چاوه پروانییه به ره وه ام له لایه ن پامووره وه دوا ده خری و ئه و تواناییه ی خۆی به ره وه رووی گومان ده کاته وه.

"به لینی به خۆی دا حه تمه ن ئه مپۆ ده س بکات به نووسین" و لاپه ره یه ک دواتر ده لیت: "ویده چوو ئه مجاره بتوانی ده س پی بکا و هه موو ئه وانه بنووسی و جا به سه ربلندییه وه ده چی بۆ لای تارا و دۆست و ره فیکه کانی دوکتۆر".

"له وانه بوو دلێ بتۆقی، هه یچی بۆ نه ده نووسرا، له وانه بوو هۆره هۆر ده س بکا به گریان"، "ناتوانی بنووسی و ئه مانه کاری نووسین نین"، یان له به ر خۆیه وه با تارا ده لیت: "ئه م ئاوه سوو تینه ره بۆچی و بۆ کئی مه گه ر ئه و نه ده بوو به زه یی به دایکیکی ئاوا ته نیسا و ته ربکدا بیته وه!". ئه و ده بوو حه ول بدا بۆ فه رامۆشی، بۆ له بیر چوونه وه، بۆ له بیر برده وه".

"پینووسه که ی حه ودا و له دلّه وه به تارای کوت نه حله تی ئاخه ر چی بنووسم من".

له م پرۆژه یه دا وه ک دیاره ئه مه پامووره نییه که به ته نیا کاره که به ئه نجام ده گه یه نی، ههروه ها پامووره هه ر کات له فهزاکانی تر وه ک نووسین راده کا، به ده بان که ره ت له فهزایه ک به ناوی چیشته خانه ده بینه ریتته وه و له و فهزا کلێشه یی دیاریکراوه بۆ ژن ده سووریتته وه.

"پامووره گه راوه ئاشپه زخانه، چاییه ک وه سه ر نی"

"به بۆنه ی ئا و خوارده وه رووی کرده ئاشپه زخانه"

"هه ستا ده ستی کرد به قه ده م لیدان، دوا یه چووه ئاشپه زخانه"

"چووه ئاشپه زخانه و شتیکی ها که زایی وه سه ر نا"

وه ک ئه وه ی ناوشیارانه هه ول دراوه ژن به فهزایه کی تایبه تی به ناوی چیشته خانه گری بدریت و ژن له م

رۆمانه دا جگه له زیندان زیاتر، له هه ر شویتیک له ناو چیشته خانه وینا کراوه و چاوه روانی هه مان ئه رکه نه ریتیه کانی لی کراوه. بۆ نمونه کاتیک که دوکتۆر ناگری داوا ده کات "خیرا به چاییه ک بیته، له فکر سوبحانه یه کیشدا به"، یان کاتیک پامووره له به رانبه ر ئه و هه واله ی که ناگری ده لیت ئیتر هاوسه ره که ت دوکتۆره، هه والی دووگیان بوونه که ی ئاوا پی ده دات: "منیش بیکار دانه نیشته ووم و دوا ی چه ند مانگ تارا ته نیا نابیت".

له بواری خویندنه وه شدا وه ک له چیرۆکی په یکه ری پاشادا ئامازه ی پی ده کری، ژنان نه ته نیا سه ر به خویندنه وه ی ده ق و کتیب نین، به لکو به رانبه ر به و زانیاری و شیعر و باسانه ی که یخسه ره و پاشا تووشی سه رسوورمان ده بن و ده لیتی به فهزای کتیب و خویندنه وه به ته وای نامۆن، له باسی رووبه روو بوونه وه ی کچان له گه ل که یخسه ره و دهوتری: "هینده ی باسی ئه ده بیات و خویندنه وه و کتیبه کان بۆ ده کرد، کچه ی دامای گیژ و ویت ده کرد". که لیته دا ده رده که ویت دیسان پیوانن که له ناوه ندی خویندنه وه دان و ژنان له گه ل بیری قوول و تامه زرۆی ئه ده ب و زانستدا نین.

5- ژنایه تی و مه یلی قه زیبی:

له رۆماندا ژنان نه وه ک کاره که ته ریکی سه ره به خۆ و خاوه ن پیناسه ی تایبه ت، به لکو ناسنامه یان درێژده ره و گریدراو به پیوانه وه ده رده که ون، وه ک کاتیک پامووره به تارا ده لیت: "تۆ لیته نی من بیینی، له به ر باوکت من کیم، من چیم، هه ست ده که م ته واو خه لکی شار ده مناسی". که ده بینین پامووره خۆی له ژیر سیبه ری پیاوکی، واته دوکتۆر ناگری پیناسه ده کات، وه ک بلتی ژنان گیرۆده ی ده ستی سیناریۆیه کن که ناتوانن به پتی خواسته کانی خۆیان هه لسه که وه ت بکه ن و تاکایه تی خۆیان ده ربخه ن و ئه مه پیوانن که پلان و نه خشه ریتیان بۆ دا ده ریتن.

بۆ نمونه به ئامازه دان به پامووره دهوتری: "ویستبووی به قسه ی دوکتۆر بکا و خۆی به هیز نیشان بدا"، یان "وه ک دوکتۆر و تبسووی: "نابی ئه وه بکه یین وا ئه وان ده بانه ویت و خودا خودایان بوو ئیمه بشکیین و چۆک دابده یین"، هه ول ده دری له چه شنێ ژنایه تی دابالرتین و روخساریکی ئه و په ری مرۆییان پی بیه خسری، وه ک فوئاد به ناگری برای ده لیت: "ئه م پامووره خانمه، ژن نییه، فریشته یه فریشته. من پیم وانیه هه رگیز تووشی فریشته یه کی ئاوا خۆشه ویست بم"، که ئه مه ش ئه و پسته یه ی سیمۆن دبووقوار وه بیر ده خاته وه که ده لیت: "ژن له کۆمه لگای مرۆبی بته، ئیلا هیه، دایکه،

فریخته‌یه، به لّام هیچ کات خۆی نییه، چون ږنگای پڼه دراره خۆی بیت".

پتر له مه له چیرۆکی مام سیوه و کالّی که یفه‌دا، کالّی که یفه به هۆی هینه‌که‌ی مام سیوه‌وه ده‌بیته شاژنی ته‌و شماره و پیناسه‌ی خۆی له قه‌زبیبی پیاوانه‌وه و ه‌رده‌گرئ، ته‌نانه‌ت ژنان له‌م چیرۆکه‌دا ده‌بنه کړن‌نوشبه‌ری ئالّه‌تی پیاوانه و کالّی که یفه قه‌بره‌که‌ی مام سیوه ده‌کاته زیاره‌تگه‌یه‌کی گه‌وره و ته‌نیا به هۆی هینه‌که‌یه‌وه.

له‌م وینایه‌دا ته‌نانه‌ت بوون و ده‌رکه‌وتنی ژن گرئ دراره به قه‌زبیبی پیاوانه‌وه و ژن وهک له چیرۆکی مام سیوه و کالّی که یفه وهک کړن‌نوشبه‌ری قه‌زبیب ده‌رده‌که‌وئ و قه‌زبیب تاقه ته‌ندامی جنسی پریایه‌خه. وهک کورپ کالّی که یفه ده‌لّیت: "دایکیشم بیوه شاژنی ته‌و شماره و دایکم ته‌و قه‌بره‌ی کرده زیاره‌تگه‌یه‌کی گه‌وره".

ته‌م پریایه‌خ بوونه‌ش فرۆید و ته‌نی هانده‌ره بو ته‌وه‌ی بیته‌ه‌ خاوه‌نی قه‌زبیبی پیاوانه له ږنگای خۆشه‌ویستی نږه‌کانه‌وه به پیتی ته‌و متمانه به‌خشین و ده‌سه‌لانه‌وه که له پیاو ږه‌چاو ده‌کرئ، تارا سه‌باره‌ت به کاتیک که ده‌ست له ده‌ست باوکی بو قوتابخانه رۆیشتبوو، ده‌لّیت: "ته‌سلنه له هیچ نه‌ترسام، چون ده‌مزانی باهم زور قه‌وییه - زور گه‌وره‌یه و ناهیلّی هیچم لئ بی".

ه‌روه‌ها له رۆماندا به ده‌گمه‌ن قسه‌یه‌ک له ژن و چیژه‌کانی ژنان کراوه و به‌شی ژن زیاتر نه‌بوون و سه‌رکوتی مه‌یله و له پیتاوی تامه‌زرۆبیبی بو دیتنی قه‌زبیبی پیاوانه ده‌رده‌که‌وئ. بو نمونه کورپ کالّی که یفه ده‌لّیت: "جه‌ریان هینه‌که‌ی مام سیوه بوو که پړوا بکه‌ن به قه‌د کالیاریک ده‌بوو و دایکم ته‌و ژنانه‌ی دپنا و به پوولّیکی زور و به سه‌د تکا و رجا له کونیکه‌وه ته‌و هینه‌ی مام سیوه‌ی پڼه نیشان ده‌دان".

به‌لّام ته‌مه زیاتر جوړه روانیپکی سه‌پینراوی سه‌رچاوه‌گرتو له کتیرکیتی نیوان پیاوانه و ته‌نیا وینایه‌کی پیاوانه‌یه که به‌هیزترین پیاو به‌و پیاوه ده‌زانئ که بلندتر له گشت پیاویک هینه‌که‌ی راست بیته‌وه و خاوه‌ن ته‌ستوورترین قه‌زبیب بیت، ته‌م که سه‌ لای پیاوان جیبی ئیره‌یی بردنه و پتر خولیا‌یه‌کی پیاوانه‌یه که حز ده‌کات ببی به خاوه‌ن ته‌و کالیاره تا پیاوتر بنوینئ و ویتژاری یه‌که‌م له بری گرتیه‌کی ژنانه، خه‌ریکه ترسی پیاوان راده‌گویتت.

جوړه ژنایه‌تیک که ناراسته ده‌کرئ ته‌مه‌یه که ژن هه‌میشه ناماده‌یه بو خزمه‌تکردنی مه‌یلی پیاوانه و به کرده‌وه‌کردنی و هه‌مه‌کانی ته‌وان ته‌و کاته‌ی که ده‌لّیت: "وهک هه‌تسویکی ده‌م رووت و هه‌وه‌سباز ده‌ستی بو هینام، له قه‌ستی گۆزه‌که‌م به‌ر داوه و ده‌ستم کرد به

گربانیتکی نازاوی و بو ته‌وه‌ی ژیرم کاته‌وه گرتیه باوه‌ش، هه‌ستم کرد سییه‌کانم ویشک هه‌لاتوون له تینووا و ئیستا گه‌یشتووم به ناو". که لیرده‌دا هه‌مان وه‌همی پیاوانه به‌ره‌م دینیته‌وه که ژنان له هه‌ر دژخیکدا به‌رکاری ته‌حه‌دای پیاوانن، ته‌نانه‌ت چیژیشی لئ و ه‌رده‌گرن.

٦-خه‌ون و بیره‌وه‌ری:

هه‌رچه‌نده به پیتی روانیپکی نه‌ریتی و زال، پیاو نه‌ریت شکین، داهینه‌ر و خوازباری گۆرانه که دواي خه‌ون و خه‌یال بو داهاتوو ده‌که‌ه‌وئ، به‌لّام ژن، پاریزه‌ری نه‌ریته‌کانه و بایه‌خ و یاسا و ریتساکانی ته‌و کومه‌لگا راده‌گویتت، ژن گرتیدراوه به رابوردوو و زیاتر بگیتړه‌وه‌ی چیرۆکه کۆنه‌کان و نوقمی بیره‌وه‌رییه‌کانی رابوردوو. له رۆمانیشدا بو نمونه له چیرۆکی ماریا، شاژنیتکی شاری بتلیس به سه‌لاحه‌ددین پاشا بایک ده‌لّیت: "به خودا سمایل هه‌ر سه‌عاتیکیش لام نه‌مردوو و به قه‌د هه‌موو دنیا و دینم خۆشم ده‌وئت"، یان ده‌لّیت: "دواي مردنی ته‌و پیاوه، هیشتا دیتنی هیچ پیاویک داینه‌چله‌کاندووم و ته‌زروی ناشقانه‌ی نه‌خستوو ته‌ دلّم".

پامورده‌ش به هه‌مان شتواز که باس له مه‌رگی دوکتور ده‌کات، ده‌لّیت: "مردن شتیکي جه‌سته‌یی و فیزیکیه‌ی، چ ده‌که‌ی له دلّی من، له تاریکاییه‌کانی شه‌وانه‌ی ته‌م ماله، له وه‌ی هه‌میشه باوکت هه‌ست ده‌که‌م"، هه‌روه‌ها ده‌لّیت: "من هیچ شه‌ویک نییه خه‌برم نه‌بیته‌وه ته‌و نه‌بینم، یان دانیشتوو، یان به دیوه‌که‌دا به ته‌سپایی دئ و ده‌چئ، هه‌ر وه‌کو جاری جارن".

به گویره‌ی رۆمان ته‌مه پیاوانن که خه‌ون و خولیا‌یان لا ساز ده‌بیت و له بری ته‌وه‌ی ته‌نیا له رابوردوودا بژین، به خه‌ون و خه‌یال، داهاتوو ده‌که‌نه شتیکي ته‌م‌رۆیی. کاتیک دوکتور ناگری باس له خۆی ده‌کات، ده‌لّیت: "من پیاوی شه‌ر و شوږ و هه‌را و هه‌نگاو نه‌بووم، ئیتمه نازادیمان هه‌لژارد له ناو ته‌و هه‌موو فه‌زا و پانتاییه‌کدا"، یان باس ده‌کریت: "ژیان یانی خه‌بات له رووخاندنی خۆته‌وه هه‌تا دیکتاتوره‌کان".

هه‌لبه‌ت له رۆماندا هه‌ول دراره ژنانیش وهک که‌سانی خاوه‌ن خولیا‌پیشان بدات، وهک ته‌و کاته‌ی له سه‌ر پاموره‌ده‌نوسری: "پیتی وابوو به‌و نووسراوانه ده‌چئ بو لای تارا و دۆست و ره‌فیکه‌کانی دوکتور- ناشانیانی دوکتور بانگه‌یشتی ده‌که‌ن بو کۆر و کۆبوونه‌وه‌کان و له پشت میکروفۆن یاد و بیره‌وه‌ری دوکتور و خۆی و چریکه‌یان بو ده‌گیتړته‌وه"، به‌لّام خوینه‌ر به خویندنه‌وه‌ی کۆی رۆمان تی ده‌گات که چه‌نده له به ته‌نجام گه‌یاندنی ته‌و نه‌رکه سه‌رکه‌وتوو بووه.

هه‌لبه‌ت له زمانی پیاوانه‌وه، بوونی ژنانیک که له مودیلی سه‌قامگیر لایانداوه و بی‌ئوهی روویان له رابوردوو بیت، به‌ره‌و‌رووی داها‌توو وه‌ستاوان و هیوادار بوون به پیتی خه‌ونه‌کانی خۆیان دا‌پێژن، وه‌ک له زمانی نا‌گریه‌وه باس ده‌کری: "هه‌موو ته‌مه‌ن ویستمان به‌و ئاما‌نجه‌ بژین و هه‌رگیز ره‌نجیک نه‌بترساندووین و چۆکی پێ‌دانه‌داوین و منیش له سایه‌ی تۆوه هه‌رگیز نامه‌وی پاله‌وانیکی دۆراو و شکاو بم"، یان سه‌ره‌رای ئه‌وه‌ی گولبه‌هار باسی با‌یه‌خی نازادی ده‌کات، به‌لام له ئه‌نجامدا به ئاواتی زۆره وه‌دینه‌ها‌توو‌ه‌کان، خه‌ونه‌کانی نه‌ها‌تبوونه دی و سه‌ری نابۆوه و دیقی کردبوو.

ژنی تیپیکال، یان میژوویی

تا ئێره باس له چۆنیه‌تی گوزارشت کردن له ژن و ژنیته‌ی له رۆماندا کرا، لێره‌دا به‌که‌لک وه‌رگرتن له تێم و ماکیکی سه‌ره‌کی به‌ ناوی ژنی تیپیکال، یان میژوویی وه‌لامی ئه‌م پرسیاره ده‌دینه‌وه که ئایا رۆمان توانیوه‌تی به‌ره‌هه‌ستی ئه‌و کاره‌کته‌ره کلێشه‌ییانه سه‌بارده‌ت به‌ ژنان بوه‌ستیه‌وه؟ یان به‌ره‌هه‌میه‌نه‌ری ئایدیۆلۆژی جنسییه‌تی زاله.

ژنی تیپیکال زیاتر وینایه‌کی خه‌یالی ئۆبژه‌ی مه‌یلی پیاوانه و نوانده‌وه‌یه‌که له فه‌ره‌هه‌نگی خه‌یالی که به‌رسازکراوی زه‌ینی پیاوسالار و دوور له لۆژیکی راستیه‌ی، بۆ نمونه کاتیکی باس له یه‌که‌م جوت بوون، سووری مانگانه و برووسکه‌یه‌کی گورچوو‌پر له ناو گه‌ل وه‌ک بلێی گات تیدا سه‌ر بریجی، یان مه‌یلی ژنان بۆ پیاوی ده‌ست و بازۆله ئه‌ستوو‌ر وه‌ها که له باوه‌شی بگری و بیگوشی، په‌راسووی به‌ ساغ نه‌هیتلی، یان کاتیکی باس له عیشه‌وه و نازی ژنانه ده‌کری بۆ خه‌له‌تاندن و دلستاندن له پیاوان، هه‌روه‌ها مه‌یلی ژنان بۆ ده‌ست بۆ بردن به‌ جو‌ریکی که گۆزه‌که‌ی به‌رداته‌وه و ده‌ست به‌ گریان بکات و وه‌ک ده‌لیت هینه‌ده‌ خۆم له باوه‌شی ته‌نگه‌به‌ری هه‌لساوی تا هۆش و ئیختیاری له سه‌ر په‌ری و کاتیکی وه‌ هۆش هاتینه‌وه شۆلاوگه‌ی خوین به‌ره‌و کانییه‌که دا‌کشابوه‌ خوار، هه‌موو ئه‌مانه له‌و وینا و په‌سمه کلێشه‌یی و سه‌قامگیره له ژن سه‌رچاوه ده‌گریت، هه‌روه‌ها له باسی ئه‌وین و خۆشه‌ویستیدا هه‌ر پیاوه که سووژه و کرده‌کاره و ژن ساز ده‌کری و له باوه‌شی پیاو‌دا ده‌نیشیته‌وه و ده‌که‌ویته‌ داوی ئه‌و ئه‌شقه‌ی پیاو راپه‌خستوه.

له رۆماندا ئه‌مه ته‌نیا پیاوان که په‌یکه‌ری زو‌لم و زۆر و ترس دینه‌ خوار و پیاو وه‌ک بوونه‌وه‌ریکی به‌هیز

و گه‌وره ده‌بیته‌ په‌ناگه‌ی هیتمایه‌تی و پارێزه‌ری ژن، لا‌بردنی په‌رده‌ی کچی‌نی، وه‌ک به‌کیک له وه‌همه‌کانی پیاوان و کۆمه‌لگای پیاوسالار له چه‌ند شوینی رۆماندا جیتی سه‌رنج و تیپرامانه، هه‌ر به‌ پیتی ئه‌م فاکتانه، ده‌توانین بلێین ئه‌و سیمایه‌ی له ژن پیشان ده‌دریت، له‌گه‌ل ژنی تیپیکال گونجاوه.

له‌م ده‌قه‌دا به‌رده‌وام باس له ژن ده‌کری، به‌لام ئه‌و ژنانه وه‌ک خۆیان نابیسرتن و ته‌نیا له زمانی پیاوانه‌وه داوه‌ری ده‌کرتن و حوکم ده‌درتین، بۆ نمونه کاتیکی دوکتۆز ناگری ده‌لیت: "پامووره تۆ نیشانه و نوتیه‌کی پیروزی لای من، پامووره په‌یکه‌ری ره‌نجیکه‌ی گه‌وره‌ی بۆ تیکۆشان و ماندوو نه‌بوون".

لێره‌دا هه‌موو شتیکی له زمانی پیاوه‌وه ده‌نوێنری و ده‌لیتی خودی ژنان ئه‌و شتانه نه‌ژیاوان و به‌ کرده‌وه‌ش رۆلیکی به‌رچاویان نه‌گه‌ی‌راوه، له زمانی دوکتۆز ناگریه‌وه به‌ پامووره ده‌وتری: "تۆ ئه‌ستوونیکه‌ی به‌رز بووی به‌ قه‌د بالایی مه‌رگ، مه‌رگی چریکه و خۆت داوه‌ته‌به‌ر په‌هیله‌ و نا‌هیتلی دارمی و من هه‌پروون به‌ هه‌پروون بم".

له کۆتاییدا ئه‌م به‌ره‌مه ئاو‌ر له دنیا‌یه‌کی ژنانه ده‌داته‌وه که له چوارچێوه‌ی کولتوو‌ریکی زال له کۆمه‌لگایه‌کی پیاوسالاردا ماناداره و هه‌ندیک جار به‌و ئه‌نجامه ده‌گه‌ین که ژنان له ناوه‌ندی ئه‌و رووداوانه‌دان که پیاوان سازیان کردووه و هه‌ر پیاوانیش چاره‌سه‌ری ده‌کن و ئه‌نجامی ژنانی ناو چیرۆکه‌کان، به‌ره‌مه‌ی کایه‌ی چاره‌نووسیکه‌ و له ده‌ستی پیاواندا‌یه.

ژنی تیپیکال به‌رسازکراوی گوتاری زال و وه‌همیکی پیاوانه‌یه و زۆر به‌ که‌می و ته‌نیا له یه‌ک-دوو رسته‌ی گولبه‌هاردایه که ئه‌و شیوازه له خه‌بات و قوربانیدان له پیناویدا به‌ هه‌ند وه‌رده‌گیری، ته‌نانه‌ت نووسه‌ر دان به‌وه‌دا ده‌نی که ملیۆنان شیره‌ژنی شو‌رشیگه‌ی، هه‌ماسه‌ی تال و بی‌کۆتایی ته‌نیا‌یه‌که‌کان و سه‌دان داخ و دیقیان نا‌نووسرتیه‌وه که له کاتی شاخ و خه‌بات چیان کردووه.

لێره‌دا مژاره‌که له سه‌ر به‌ ده‌سته‌وه‌دانی حه‌قیقه‌تی ژن نییه، به‌لکه باسه‌که له سه‌ر کرانه‌وه‌ی فه‌زایه‌که بۆ ده‌رکه‌وتنی ژنان و سووژه‌گیرانی ئه‌وان وه‌ک خۆیان که له‌م رۆمانه‌دا ونه و ئه‌م ونه‌وونه‌وه به‌م پرسیاره پاساوه‌داته‌وه: "ئایا رۆمان ده‌ره‌قه‌تی ئه‌م شتانه دی و ده‌توانی بی‌گیریته‌وه".